

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. május 25.

SZLOVÉN NYELV

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Általános útmutató

1. A feladatokat a javítási-értékelési útmutatóban leírtak szerint kell javítani. **A javító tanár egyértelmű jelekkel, piros tollal javít: a jó megoldásokat kipipálja; a nem elfogadható megoldásokat aláhúzza; a hiányzó megoldásokat hiányjellel jelöli.**
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont. Többpont nem adható. A feladatok után található táblázat szolgál az értékelésre. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyest pedig egyessel.

Példa:

11.
1

 helyes

12.
0

 helytelen

4. A feladatpontokat az adott feladatsorhoz (vizsgarész-összetevőhöz) megadott átváltási táblázat alapján kell vizsgapontokra átszámítani. Az Íráskészség vizsgarész-összetevőben nincs szükség átszámításra.

I. Olvasott szöveg értése

1. **Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.**
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. **Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.**
3. **A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk érthetetlen a válasz.**
4. Minden részfeladatra egy pont adható. Plusz pont vagy fél pont nem adható!

1. feladat: (10 pont)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
res	res	ni res	res	ni res	res	ni res	res	res	ni res

2. feladat: (8 pont)

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
I	D	H	C	F	A	B	E

3. feladat: (8 pont)

19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
D	F	A	E	I	B	H	G

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
26	33
25	32
24	31
23	30
22	29
21	28
20	27
19	26
18	25
17	23
16	22
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	14
9	12
8	11
7	10
6	8
5	7
4	6
3	4
2	3
1	2
0	0

II. NYELVHELYESSÉG

- A nyelvhelyességi vagy helyesírási hibával leírt megoldás nem fogadható el!**
- Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. **Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.** (Amennyiben a felletválasztós tesztben a vizsgázó egynél több megoldást jelölt be, megoldása értékelhetetlen.)

1. feladat: (10 pont)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
b	a	b	b	c	c	a	c	c	b

2. feladat: (7 pont)

- Valvasorjevih časih
- omogočajo
- pelje
- njim
- ljudi
- našle
- štiri letne čase

3. feladat: (6 pont)

18.	19.	20.	21.	22.	23.
iz	brez	na	v	Po	zoper

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
23	18
22	17
21	17
20	16
19	16
18	15
17	14
16	13
15	13
14	12
13	11
12	10

Feladatpont	Vizsgapont
11	10
10	9
9	8
8	7
7	6
6	5
5	4
4	3
3	3
2	2
1	1
0	0

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

- A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.**
- Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.**

1. feladat: (7 pont)

- vabita
- slovenske pisateljice
- 17.uri
- Osnovne šole
- pogovarjala z gosti
- odlomke iz knjige
- popostrili z ubranim petjem

2. feladat: (9 pont)

- med, vosek, propolis, cvetni prah, matični mleček in čebelji strup
- izkoriščevali so čebelja gnezda
- v 13. stoletju
- je bila pomembna dodatna čebelja paša
- čebelji panji so bili naravne ali umetne dupline (v drevesih)
- Valvasor je prvi opisal ljudski panj in čebelnjak
- prvi čebelarski učitelj
- ponižnost in marljivost
- v prehrani, v kozmetične in farmacevtske namene

3. feladat: (7 pont)

17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
ni res	ni res	res	res	ni res	res	res

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
23	33
22	32
21	30
20	29
19	27
18	26
17	24
16	23
15	22
14	20
13	19
12	17

Feladatpont	Vizsgapont
11	16
10	14
9	13
8	11
7	10
6	9
5	7
4	6
3	4
2	2
1	1
0	0

A CD-n hallható szövegek:

1. szöveg:

Osnovna šola in Kulturno umetniško društvo Žužemberk
prisirčno vabita na predstavitev nove knjige slovenske pisateljice

Ivanke Mestnik

Beli čeveljčki,

ki bo v soboto, 1. junija 2017, ob 17. uri,

v avli Osnovne šole Žužemberk.

V programu bodo poleg pisateljice sodelovali tudi:

- junakinja zgodbe Sonja Babič in univ. dipl. pedagoginja Mateja Petric,
- Andreja Može, ki se bo pogovarjala z gosti,
- Maja in Majda, ki bosta brali odlomke iz knjige,
- učenci OŠ Žužemberk ter pevci Kulturno umetniškega društva Dvor, ki bodo večer popestrili z ubranim petjem.

Pridite in preživite z nami lep večer.

(Po internetu)

2. szöveg:

Čebelarstvo

Čebelarstvo je kmetijska panoga, ki se ukvarja z gojitvijo čebel z namenom pridobivanja njihovih proizvodov: medu, voska, propolisa, cvetnega prahu, matičnega mlečka in čebeljega strupa. Reja čebel pomembno vpliva tudi na opráševanje rastlin.

Čebelarstvo na Slovenskem ima bogato tradicijo. Z njim so se ukvarjali že stari Slovani, sprva samo kot priložnostni izkoriščevalci čebeljih gnezd, kasneje tudi kot lovci na med. Ko so se

trajneje naselili, so se začeli ukvarjati s pravim gozdnim čebelarstvom. Na podlagi pisnih virov lahko sklepamo, da se je slovensko čebelarstvo začelo razvijati v 13. stoletju iz prvotnih oblik gozdnega čebelarjenja, katerega so začeli opuščati. Na razvoj čebelarstva v novem veku je vplivalo uvajanje novih kulturnih rastlin, še posebej ajde, ki je bila pomembna dodatna čebelja paša. Povečanje čebelarstva je vplivalo na sam način čebelarjenja. Če so bili v gozdnem čebelarstvu čebelji panji naravne ali umetne dupline v drevesih, so v domačem čebelarjenju za panje rabili korita, izdolbene kose debel, pozneje pa tunelne panje iz desk z značilnimi poslikanimi končnicami in zvonaste pletene koše iz slame ali šibja. Valvasor je prvi opisal ljudski panj in čebelnjak. V 18. stoletju prične t.i. umno čebelarstvo pridobivati na pomembnosti. Zgovorno dejstvo je ustanovitev čebelarske šole na Dunaju leta 1770, katere prvi čebelarski učitelj je postal Slovenec Anton Janša. V 19. stoletju se je uveljavilo intenzivno čebelarjenje na strokovnih temeljih s premičnimi satniki, točili za med, ločitvijo medišča in plodišča v panjih ter s specializiranim čebelarskim orodjem in opremo. Oskrbovanje čebel in optimaliziranje razvoja čebeljih družin je zahtevalo strokovno znanje in celoletno delo. Leta 1831 je Peter Danjko izdal prvo čebelarsko knjigo v slovenskem jeziku.

Od 18. stoletja dalje so prednje strani panjev postale predmet likovne ustvarjalnosti. Panjske končnice niso zgolj zvrst kmečke umetnosti, ampak pripovedujejo tudi o takratnem razumevanju sveta.

Na Slovenskem je razširjena predvsem kranjska čebela, ki so jo zaradi njene ponižnosti in marljivosti že od 19. stoletja dalje izvažali v druge evropske dežele.

V preteklosti je bilo čebelarstvo pomembno predvsem zaradi pridobivanja medu, ki je bil do zadnje tretjine 19. stoletja najpomembnejše sladilo, ter voska, iz katerega so do sredine 19. stoletja izdelovali sveče. Med je služil tudi za izdelovanje medenjakov za pripravo medenega žganja in za zdravljenje različnih bolezni. Od druge polovice 20. stoletja naprej se med več ne uporablja samo v prehrani, ampak tudi v kozmetične in farmacevtske namene.

(<http://www.dedi.si>)

3. szöveg:

Zakaj komarji napadajo le določene osebe?

Komarji so ena največjih nadlog poletja. Nekatere pogosteje pikajo kot druge, medtem ko so nekateri za te krvose skoraj nevidni. Zakaj napadajo ravno določene osebe? Je kriva kri, je vzrok zgolj prižgana luč ali kaj drugega?

Vsak človek ima edinstveno presnovo in kemijsko sestavo telesa. Vonj, znoj in ostale kemijske kombinacije snovi pa so vzrok, da komarje privlačimo bolj ali manj v primerjavi z drugimi. V igri so namreč metabolizem in kemija telesa, ki komarje bolj privlači kot druga mešanica.

Na tapeti ste predvsem tisti, ki imate krvno skupino 0 in B. A-jevci jo boste v primerjavi z njimi odnesli mnogo bolje. Od krvi pa k pivu, ki je tako kot komarji neločljivo povezan s poletjem. Tudi komarji so ljubitelji tega hmeljevega napitka. Raziskave so pokazale, da je en kozarec dovolj, da vas bodo komarji prej izbrali za žrtev kot ostale.

Svojo vlogo odigrajo tudi barve. Bolj mamljive so komarjem osebe, ki nosijo črne ali rdeče kose oblačil, odbijajo pa jih bela, zelena, bež in rumena. Potem je tu ogljikov dioksid, ki ga izdihavate. Komarji ga vohajo na dlje kot 150 metrov. Več kot ga izdihavate, bolj ga privlačite. Zelo nadležno je, da nas komarji pičijo v stopalo, med prste in okoli gležnjev, saj se umazaniji ne morejo upreti. Enak učinek nanje imajo smrdljivi siri, ki iz vas naredijo takšno poslastico kot bakterije. Prizaneseno pa ni niti nosečnicam, saj so zelo privlačne omenjenim krvosesom zaradi višje temperature in večje proizvodnje ogljikovega dioksida.

85 odstotkov pa zavisi od genov. Ti določajo, koliko se potite in katero krvno skupino imate, posledica tega pa je naša edinstvena kemijska sestava telesa in presnova, ki pomeni različen draž za komarja.

(www.pomurec.com)

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy **a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.**

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveghelyzet figyelembevételével lehet megállapítani.

ELSŐ FELADAT

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	5
Nyelvhelyesség	5
Összesen	10

2. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Tartalom és szöveghossz

E szempontokon belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs céloknak megfelelően ír.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem értelmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Értékelési skála (1. feladat)**Tartalom és szöveghossz**

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki mind a három szempontot és elérte a megadott szövegmennyiséget.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a harmadikat nem, vagy csak részben tárgyalta.	A vizsgázó csak részben dolgozta ki az irányító szempontokat.	A vizsgázó nem megfelelően, egyetlen szempontot sem kidolgozva tárgyalta a témát, és/vagy más témáról írt.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a 150 szót, a Tartalom és szöveghossz pontszámából 1 pontot le kell vonni.

A Tartalom és szöveghossz szempont alapján adott pontszám 0 pont, ha a szöveg 40 szónál rövidebb.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a szöveg megértését.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik annak megértését.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

MÁSODIK FELADAT

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	3
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezés mód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	23

2. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kiter a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétléstől mentesek.

Amennyiben a vizsgázó szó szerint lemásol egy irányító szempontot, és jó nyelvi környezetben használja azt, az adott irányító szempontot teljesítettnek kell tekinteni. A rossz nyelvi környezetben használt, szó szerint lemásolt irányító szempont kifejtése nem fogadható el.

Formai jegyek és hangnem

A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete;
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés;
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Amennyiben például a vizsgázó egy előjárószt helytelen vonzattal használ, ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó a négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó az irányító szempontok közül legalább kettőt megfelelő mélységben dolgozott ki, a másik kettőt csak részben (4 pont), illetve egy irányító szempontot megfelelően, a másik hármat csak részben (3 pont).	A vizsgázó az irányító szempontok közül egy et megfelelően dolgozott ki, a többit csak részben vagy egyáltalán nem.	A vizsgázó az irányító szempontok közül egy et sem dolgozott ki megfelelően.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a szöveg megértését nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.